

VILNIAUS UNIVERSITETO SOCIALINIO DARBO 2002 MET SPECIALI J PROFESINI STUDIJ BAIGIAM J DARB SANTRAUKOS

*L. Bakšien (vad. L. Žalimien). VAIK SOCIALIZACIJOS PROBLEMOS DRUSKININK
SAVIVALDYB JE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 44 p.*

S kminga vaik socializacija ypa priklauso nuo šeimos. S kmingai vaik socializacijai turi takos k dikyst je bei vaikyst je patirti išgyvenimai, emocijos, pagrindini norm ir vertybi išmokimas. Daug ja problemini šeim , blog ja vaik prieži ra, vaikai dažnai tampa suaugusi j smurto ir išnaudojimo aukomis. Vaik , augan i problemin se šeimose, socializacijos problemos yra vienos iš skaudžiausi . Vaikai, užaug problemin se šeimose, yra labiau pažeidžiami, dažniau nei kiti pasuka nusikalstamumo keliu. Šio darbo tikslas – išanalizuoti vaik socializacijos problemas, šeimos svarb ir tak vaik socializacijai, pateikti išvadas ir pasi lymus, kaip pad ti problemin ms šeimoms, kartu pagerinant ir vaik , augan i šiose šeimose, socializacij . Iš anketini duomen matyti, kad t vai, nepriži rintys savo vaik , turintys žaling pro i , augo nepalankiomis s lygomis d l šeimose vyravusi konflikt , t vo girtavimo, emocin s atstumties, mušimo, hipoglobos. Problemini šeim vaikai auga nepalankioje ir nesaugioje psichosocialin je aplinkoje, n ra emociškai šilt t v ir vaik santyki , vaikams tr ksta prieži ros, dom jimosi j problemomis, neugdomi socialiniai j g džiai. Šiems vaikams tr ksta ne tik t v , bet ir visuomen s pagalbos. Problemini šeim vaikai nereguliariai lanko mokykl , nesiekia aukštojo mokslo ne tik d l motyvacijos stokos, bet ir d l skurdo. Kad vaik socializacijos s lygos ger t , reikia stiprinti šeim , šeimos politik b tina kuo grei iau orientuoti kompleksin s paramos šeimai teikim . Reikia sukurti psichologin s ir socialin s pagalbos šeimai sistem . B tina mokyti šeimas priži r ti vaikus. Šeimoms reikia gerai organizuotos ir nuolatin s pagalbos. Savivaldyb se b t tikslinga steigti pagalbos šeimai tarnybas, kurios nuosekliai ir tiesiogiai dirbt su problem turin iomis šeimomis.

*E. Baranauskien (vad. A. ep nait). NARKOMANIJOS PREVENCIJA PAAUGLI IR
JAUNIMO TARPE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 100 p.*

Politin s, ekonomin s, socialin s ir kult rin s permamos Lietuvoje sudar s lygas staigiai išplisti narkomanijai. Vaikai ir jaunimas yra labiausiai pažeidžiama visuomen s dalis. Paauglyst je ugdomi fiziniai ir intelektualiniai geb jimai, formuojasi gyvenimo g džiai, tod l narkotik platinimas tarp paaugli tampa pavojingu socialiniu reiškiniu. Sklando vair s mitai apie narkotikus ir j vartojim . Tam didel tak daro žiniasklaida ir televizijoje rodom kino film herojai. Kai kurie paaugliai mano, kad techno ir repo muzka ne manoma be narkotik , tod l ieško informacijos apie lengvus narkotikus, j galimas ir dar nekenksmingas dozes. Nesuprasdami pavojaus, paaugliai pradeda vartoti narkotikus.

Šio darbo tikslas – nustatyti veiksmingiausias narkomanijos prevencijos priemones. Tyrimo metu apklausta 339 13–14 (septinta klas) ir 17–18 (dvylikta klas) met vairaus pažangumo moksleiviai iš keturi bendrojo lavinimo mokykl : Vilniaus Mindaugo (87), Rieš s (76), Rudaminos (86) ir Šal inink (89). Tyrimo rezultatai patvirtina keltas hipotezes: dauguma tiriam j yra m gin narkotini medžiag ; šeimos socialin s ekonomin s s lygos iš dalies turi takos vartoti narkotik ; kuo narkotikai yra prieinamesni, tuo jie dažniau vartojami; narkotik vartojimas priklauso ir nuo informacijos takos; narkotik jaunimas dažniausiai sigyja

diskotekose; konfliktiniai santykiai su artimaisiais skatina narkotikų vartojimą; narkotikai savo ruožtu skatina nepageidaujamus lytinius santykius ir nesaugų seksą. Nustatytas glaudus savęs vertinimo ir žalingo protingi ryšys: neigiamai save vertinantys moksleiviai dažniau rėko, vartoja alkoholį ir narkotikus. Tyrimo metu išaiškėjo, kad rizikos amžius pradėti vartoti narkotikus yra 13–14 metų.

D. Bardauskas (vad. D. Urbonaitienė). KUPIŠKIO PENSIONATO GYVENTOJŲ UŽIMTUMO IR POREIKIŲ TENKINIMO ANALIZĖ. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 39 p.

Darbo tikslas: Kupiškio pensionato gyventojų užimtumo ir poreikių tenkinimo analizė. Tyrimo būdas: anoniminių visų pensionato padalinių darbuotojų apklausa. Išvados: gyventojų užimtumo ir darbo veiklos poreikis nevienodas; gyventojų darbo veiklą skatina tam tikri kriterijai; gyventojų užimtumo poreikių tenkinimas priklauso nuo darbuotojų kvalifikacijos, staigos finansinių išteklių.

Tyrimo rezultatai bus naudingi pensionato administracijai, socialiniams darbuotojams, numatant ir ieškant naujų gyventojų užimtumo, darbo veiklos ir poreikių tenkinimo formų.

A. Boimienė (vad. L. Bulotaitė). ALKOHOLIKŲ ŽMONIŠKŲ PROBLEMŲ IR JŲ SPRENDIMO GALIMYBĖS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 45 p.

Per pastaruosius metus alkoholizmas Lietuvoje tapo didele socialine problema. Priklausantys nuo alkoholio asmenys turi neigiamą poveikį šeimoms, aplinkiniams žmonėms ir visai visuomenei.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti priklausomybę sergančiųjų elgesio neigiamą poveikį ir ligos – alkoholizmo – padarinius žmonėms gyvenimui, šeimoms tarpasmeniniams santykiams bei alkoholikų žmoniškų problemų sprendimo galimybes. Tuo tikslu lyginti atrinktą tyrimui alkoholikų žmoniškų gyvenimo aspektai. Tyrimo metodas – pusiau struktūrizuotas interviu. Nustatyta, kad alkoholizmas yra visos šeimos liga. Alkoholikų žmonėms, kurios gyvena ilgalaikio streso būsenoje, reikalinga psichologo pagalba. Rodyta, kad efektyviausia pagalba priklausančioms nuo vyro alkoholiko žmonėms yra įvairios savitarpio pagalbos grupės, Al-Anon šeimos draugijos, kuriose teikiama pagalba – grupės terapija. Pagrindinis tokios pagalbos tikslas – skatinti norą padėti sau ir vienas kitam veikti tuos sunkumus, kurių kyla gyvenant su alkoholiku. Sprendžiant asmenines problemas, sitikinama, kad moterų problemoms yra pavieniai atvejai, tai būdinga kiekvienai šeimai, kuri priklauso nuo alkoholiko. Deformuoti santykiai – prastas reiškinys alkoholikų šeimoje. Čia nesiekama duoti kokių nors konkrečių rekomendacijų, patarimų. Vienintelis būdas padėti sau – dalytis su panašaus likimo žmonėmis tuo, ką patyrė patys. Mokomasi pažvelgti į save ir savo patarimus, savo elgesį, pripažinti savo klaidas, kurios kenkia šeimoms gyvenimui; išmokstama gyventi visavertį gyvenimą, grįžinti šeimai tarpusavio supratimą, santarvį, vertybes.

E. Buivydaite (vad. R. Lazutka). ŠEIMŲ, GAUNANČIŲ SOCIALINĮ PAŠALPŲ, GYVENIMINIŲ SĄLYGŲ ANALIZĖ KLAIPĖDOS MIESTE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 46 p.

Tyrimo pagrindinis tikslas – išanalizuoti socialinį pašalpą gaunančių šeimų, gyvenančių Klaipėdos mieste, gyvenimo sąlygas ir jų požymių skurdo priežastis bei ateities perspektyvas. Išanalizavus socialinį pašalpos gavėjų būklę ir apibendrinus apklausos rezultatus, išryškėjo keli pagrindiniai dėsningumai: 1. Pagrindinis socialinį pašalpos gavėjų pragyvenimo šaltinis – socialinį išmokos, kuri didžioji dalis yra išleidžiama maistui pirkti, o kita dalis – komunaliniams mokėjimams ir

kitiems gyvybiškai būtiniems poreikiams patenkinti. 2. Socialinis pašalpos gavėjai nesuinteresuoti ieškoti darbo, kadangi jie gauna varias pašalpas, o darbo pajamos yra tokios mažos, kad neatsveria vis kitos šeimos gaunamą pajamą. 3. Socialinis pašalpos gavėjų šeimos, kuriose auga vaikai, yra pesimistai, nematantys padėties pagerėjimo. Savo perspektyvas jie mato tik jeigu valstybė padidins skiriamą pašalpos dydį. Taigi galima tvirtinti, kad dauguma šių žmonių nesugeba prisiimti atsakomybės už save ir savo vaikus. 4. Socialinis pašalpos gavėjai – vienas iš pačių skurdžiausių gyvenančių visuomenės sluoksnių, kuriems dažnai padėti nenori ir negali net valstybė.

Apibendrinus tyrimo rezultatus, šio darbo autoriui susidarė nuomonė, kad nepakankamai gerai parengti statymai ir kiti norminiai teisės aktai, reglamentuojantys socialinį pašalpos skyrimą. Priimtas 2000 m. 04. 17 LR socialinį pašalpos skyrimo nutarimas Nr. 441 prieštarauja šalies Konstitucijai bei LR gyventojų pajamų garantijų statymui.

Šis darbas galėtų būti domus ir tuo, kad Klaipėdos miesto socialinį pašalpos gavėjų gyvenimo sąlygos nors ir buvo tirtos, bet niekur nebuvo publikuoti duomenys konkrečiai apie Klaipėdos miesto socialinį pašalpos gavėjus. Darbas paruoštas remiantis vairių autorių išleistais darbais, Lietuvos Respublikos statymais, Vyriausybės nutarimais ir kitais po statyminiais aktais, Vilniaus universiteto daktarų paskaitų konspektais bei asmenine autorius patirtimi socialinio darbo srityje.

Z. Bureikienė (vad. L. Žalimienė). SOCIALINI DARBUOTOJŲ PROFESINIŲ VAIDMENŲ TYRIMAS UTENOS, PRIENĖ, ANTAVILIŲ, ZARAS PENSIONATUOSE.
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 68 p.

Šio baigiamojo darbo tiriamasis objektas – socialiniai darbuotojų profesiniai vaidmenys. Darbo tikslas – išanalizuoti socialinių darbuotojų profesinius vaidmenis, dirbant su senyvo amžiaus ir ne galiaisiais žmonėmis pensionatuose. Darbe naudoti metodai: atlikta mokslinis literatūros analizė leido teoriškai apibendrinti socialinio darbuotojo funkcijas, dokumentų analizė sudarė galimybes statybiškai pagrįsti socialinio darbuotojo pareigas ir vaidmenis. Anketinė apklausa padėjo išsiaiškinti socialinio darbuotojo profesinius vaidmenis stacionariuose suaugusių žmonių globos staigose.

Socialiniai darbuotojai suaugusių žmonių globos staigose atlieka svarbias funkcijas. Jiems tenka atsidurti vairiose situacijose ir atlikti vairius vaidmenis: tarpininko, gynėjo, vertintojo, mokytojo, patarėjo, paslaugų teikėjo, koordinatoriaus ir kt. Autorius darbe šiuos vaidmenis apibūdina sukonkrečina. Atlikus ir apibendrinus tyrimus Utenos, Prienė, Antavilių, Zaras pensionatuose, padaryta prielaida, kuriuose pensionatuose kokie socialiniai darbuotojų profesiniai vaidmenys dominuoja, yra vauresni. Apibendrinant tyrimo rezultatus pastebėta, kad normaliomis sąlygomis socialinis darbas neapsiriboja koku nors vienu profesiniu vaidmeniu, nes jis yra kompleksiškas. O socialiniai darbuotojų profesiniai vaidmenys yra panašūs vairiuose pensionatuose, kur dirbama su senyvo amžiaus ir ne galiaisiais žmonėmis.

Darbe atlikta tirtų pensonatų socialinių darbuotojų pareiginių reikalavimų ir socialinių darbuotojų profesinių vaidmenų tyrimo rezultatų lyginamoji analizė. Padaryta prielaida, kad pareiginiai reikalavimai turėtų būti konkretesni, labiau detalizuoti.

L. erniauskienė (vad. A. epnaitė). SPECIALISTŲ KOMANDINIO DARBO POREIKIS, TEIKIANT PASLAUGAS SUTRIKUSIO INTELEKTO ŽMONIAMS.
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 36 p.

Profesinėje veikloje dažnai tenka susidurti su sudėtingomis problemomis, ekstremaliomis situacijomis, kurių išspręsti ar suvaldyti neužtenka vienos srities žinių ir kompetencijos. Tada ir

kyla poreikis pasitelkti komandą – darni, bendro tikslo siekianti, vairi specialistų grupė, kuri, veikdama kryptingai ir nuosekliai, pasiekia reikiamą rezultatą.

Šio tyrimo tikslas – pagrįsti komandinio darbo reikalingumą, teikiant paslaugas sutrikusio intelekto žmonėms. Tyrimo metodas – anketavimas. Tiriamieji – Vilniaus miesto staigai, skirti vidutin ir sunkiai proto negali turintiems žmonėms, socialiniai darbuotojai. Apklaustas 41 darbuotojas. Tyrimo rezultatai rodo, kad specialistų komandinis darbas reikalingas visose socialinio darbo proceso fazėse, teikiant paslaugas žmonėms, turintiems proto negali, nes tai užtikrina gerianį globalinio gyvenimo kokybę ir skatina socialinių darbuotojų profesinį tobulėjimą.

Tyrimo rezultatai taip pat parodė, kad hierarchinį valdymo sistemą socialines paslaugas teikiančioms staigoms yra netinkama.

N. Dlungauskien (vad. J. Kašalynien). PSICHOSOCIALINIO KLIMATO NAUGARDUKO MOKYKLOJE TYRIMAS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 37 p.

Mokykla – tai dalis visuomenės, turinti savo kultūrą, savitas bendravimo tradicijas. Joje sukurtas socialinis klimatas daro visapusišką poveikį mokiniui, todėl būtina nuolat tirti ir gerinti. Darbe analizuojama ir lyginama dviejų Vilniaus vidurinių mokyklų – Naugarduko ir Naujamiesio – psichosocialinis klimatas ir keliami tokie uždaviniai: 1. Ištirti santykius su bendraklasiais problemomis; 2. Atskleisti mokinių ir mokytojų tarpusavio santykių problemas (bendravimo psichologinį atmosferą, galimybes mokiniams laisvai reikšti savo nuomonę, būti gerbiamiems, išklaustyti ir būti išklaustytiems); 3. Nustatyti bendras mokinių problemas, surinkti duomenis, atskleidžiančius ugdymo proceso pranašumus ir trūkumus.

Keltos tokios hipotezės: 1. Pagrindinė mokinių nesaugumo jausmo mokykloje priežastis gali būti dažnos fizinio ir psichologinio smurto tarp mokinių apraiškos mokykloje; 2. Nesaugumą gali skatinti netinkamas mokytojų elgesys; 3. Psichosocialinis klimatas turėtų būti geresnis Vilniaus Naujamiesio vidurinėje mokykloje. Siekiant gyvendinti iškeltus tikslus ir paneigti ar patvirtinti hipotezes, atlikta anketinė apklausa. Joje dalyvavo Naugarduko vidurinės mokyklos 5–12 klasių mokiniai ir Naujamiesio vidurinės mokyklos kontrolinė 8 klasių grupė. Anketoje buvo teirujamasi apie mokinių savijautą pamokų ir pertraukų metu, pagrindines mokyklos problemas. Apklausta 260 mokinių. Išanalizavus gautus rezultatus padarytos šios išvados: 1. Tyrimo rezultatai patvirtino, kad fizinis ir psichologinis smurtas tarp mokinių yra labai dažnas reiškinys mokykloje. Tačiau tai nėra pagrindinė nesaugumo jausmo mokykloje priežastis, nes dauguma moksleivių atsakė, kad jie saugiai jaučiasi klasėje ir mokykloje, sugeba apsiginti ir nebega iš pamokų dėl tarpusavio konfliktų. Todėl pirmoji hipotezė nepasitvirtino. 2. Antroji hipotezė, kad netinkamas mokytojų elgesys gali sukelti mokiniams mokyklos baimę, pasitvirtino. Tai gali būti pagrindinė mokinių nesaugumo jausmo mokykloje priežastis. 3. Psichosocialinis klimatas pasirinktose mokyklose beveik nesiskiria, kitaip nei iškeltoje hipotezėje, pagal kai kuriuos rodiklius Naujamiesio vidurinėje mokykloje jis netgi blogesnis. Naujamiesio mokyklos moksleiviai turi daugiau informacijos apie fizinį ir psichologinį smurtą, turi savo vertybes, geriau žino savo teises ir įpožintis bendravimo kultūros normas yra kitoks nei Naugarduko vidurinės mokyklos mokinių.

T. Dubovien (vad. J. Kašalynien). ALATEEN KLUBO VEIKLOS EFEKTYVUMO VERTINIMAS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 45 p.

Alkoholizmas – tai „šeimos liga“, kuri emociškai, dvasiškai, o dažniausiai ir fiziškai turi poveikį visiems šeimos nariams. Ypač kenčia vaikai – jie auga „sergančioje“ šeimoje, dažnai nepatiria,

k reiškia vaikystės nerpestingumas, neįgyja pasitikėjimo savimi ir aplinkiniais, gyvena nerimo ir baimės kupinoje aplinkoje. Alkoholikai vaikai susiduria su vairiais sunkumais: jie patiria priešiškumą, bendravimo sunkumus, jiems sunku susikaupti, jaučia nuolatinį baimę, pyktį, turi elgesio ir bendravimo su bendraamžiais bei suaugusiais problemų ir t. t. Todėl vienintelė pagalbos forma: alkoholikų vaikų savitarpio pagalbos grupės, dirbančios pagal Alateen programą, paremtą 12 žingsnių ir 12 tradicijų. Ta programa padeda susigaudyti sujauktose alkoholikų vaikų mintyse ir jausmuose. Pagrindinis šio tyrimo tikslas – apžvelgti 10 metų Alateen klubo veiklą. Tyrimui pasirinkti vaikai, dalyvaujantys Alateen programoje, ir jau baigę programą, suaugę alkoholikų vaikai. Atliekant tyrimą naudoti trys tyrimo metodai: dokumentų analizė, anketinė apklausa ir atviras interviu (pokalbis).

Nustatyta, kad lankantys Alateen klubo vaikai suprato alkoholizmą kaip šeimos ligą, alkoholio poveikį ne tik geriančiam, bet ir visiems šeimos nariams. Jie pripažino, kad yra bejgiai prieš alkoholą. Dalyvaujantys programoje išmoko dirbti patys su savimi, gyventi greta alkoholiko nekeisdami alkoholiko, o keisdami savo pažiūrą alkoholiką. Jie išsako savo mintis, nebijodami būti išjuokti. Vaikai tampa laisvi ir mokosi iš savo klaidų, kad jų nedarytų. Imasi atsakomybės už savo gyvenimą. Tyrimo rezultatai rodo, kad alkoholikų vaikų savitarpio pagalbos grupės, dirbančios pagal Alateen programą, paremtą 12 žingsnių ir 12 tradicijų, yra reikalingos alkoholikų vaikams. Be to, patys alkoholikų vaikų savitarpio pagalbos grupės.

I. Endziulaitienė (vad. A. Vareikytė). KOMANDINIO DARBO IR PARTNERYSTYŠ PRINCIPŲ TAIKYMAS TENKINANT SENŲ ŽMONIŲ POREIKIUS GLOBOS NAMUOSE.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 40 p.

Darbe analizuojamas komandinio darbo ir partnerystės principų taikymas senų žmonių globos namuose, darbo organizavimo taktika teikiamoms paslaugoms kokybei, apibūdinama komandinio darbo ir bendradarbiavimo esmė, senų ir pagyvenusių žmonių ypatumai bei poreikiai.

Šio darbo tikslas – išanalizuoti darbo organizavimo būdus senų žmonių globos namuose „Tremtinių namai“ ir apibūdinti pažangius darbo metodų taikymo aspektus, padedančius geriau tenkinti senų žmonių poreikius.

Darbe atliktas tyrimas, kurio metu vertinamas globos namų „Tremtinių namai“ gyventojų ir darbuotojų požiūris darbu organizavimui, teikiamoms paslaugoms ir kitus globos namų veiklos aspektus. Tyrimo duomenys parodė, kad komandinio darbo ir bendradarbiavimo metodų taikymas, respondentų vertinimu, yra būtinas siekiant geriau tenkinti senų žmonių poreikius. Darbu organizavimas globos namuose priklauso nuo daugelio veiksnių, iš kurių svarbiausi – darbuotojų žinios ir patirtis, geranoriškumas, globos namų administracijos reikalavimai, globos namų finansavimas. Tyrimo duomenys parodė, kad globos namų darbuotojai stokoja žinių, kaip reikėtų geriau organizuoti darbą. Labiausiai pasigendama bendravimo, komandinio darbo organizavimo žinių ir gūdži.

Darbo pabaigoje pateikiamos išvados ir apibendrinimai, apibūdinti tolesni darbo organizavimo senų žmonių globos namuose stigoje gerinimo būdai.

O. Grabauskienė (vad. J. Kašalynienė). GARLIAVOS JONŲ I VIDAURINIO MOKYKLOS PROBLEMINIŲ VAIKŲ GRUPŲ IR JOS APLINKOS ANALIZĖ.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 42 p.

Šio darbo tikslas – išsiaiškinti probleminius vaikus grupėse, kad būtų galima taikyti prevencines į socializacijos programas. Tyrimo metodas – anketinė apklausa. Kad būtų geriau išsiaiškinti probleminiai vaikai, anketas atsakinėjo mokytojai ir tėvai.

Iš anketinių duomenų matyti, kad vaikai, turintys rizikos kriterijų, gali ir nebūti problemiški.

Keli rizikos grupės kriterijai labiau veikia vaiką. Nepilna šeima, tėvų nedarbas, prastas mokyklos lankymas ir mokymasis – tai priežastys, dėl kurių vaikai tampa problemiški. Tyrimai parodė, kad ir pilnose, gerai materialiai aprūpintose šeimose yra probleminių vaikų. Vaikų delinkvencijos priežastys nėra aiškios, vaikas tiesiog yra problemiškas. Tyrimai parodė, kad tėvai, bendraudami su vaikais, linkę duoti nurodymus, taiko ir fizinės bausmės. Tėvai prašo pagalbos auklėjant vaikus, nes susiduria su problemomis, kurių nežino kaip spręsti.

Sukmingai vaiko socializacijai mokykloje reikia tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo, o tam reikia sukurti socialines paslaugų sistemas probleminėms šeimoms, prevenciniam darbui gerinti.

A. Gražytė (vad. A. Šepėnaitė). PSICHIKOS LIGONI SOCIALINĖ REABILITACIJA.
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 34 p.

Pagrindinis šio darbo tikslas – išanalizuoti dienos centrų teikiamas socialines paslaugas ir tų paslaugų poveikį bei reikalingumą žmonėms, turintiems psichikos negalią. Darbo tikslui pasiekti atliktas tyrimas. Tyrimo metodika – anketinis apklausa. Tyrime dalyvavo 50 asmenų, turinčių psichikos negalią – socialinių paslaugų gavėjai. Tyrimo rezultatai parodė, kad daugumos žmonių, turinčių psichikos negalią, pagerėjo gyvenimo kokybė pradėjus lankytis dienos centruose. Dauguma susirado naujų draugų, tapo naudingi sau ir kitiems, atsirado noras rasti darbą ir dirbti. Rezultatai parodė neabejotiną socialinės reabilitacijos staigų (dienos centrų) reikalingumą ir naudingumą žmonėms, turintiems psichikos negalią.

D. Grinienė (vad. A. Vareikytė). ŽMONIŲ SU PSICHINE NEGALIA SOCIALINĖ GLOBOS IR TŪBULINIMO KRYPTYS JASIULIŠKIŲ PENSIONATE.
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 40 p.

Lietuvoje keičiantis socialinėms ir ekonominėms sąlygoms atsiranda žmonės, kurie jau išsivysčiusios šalyse socialiai nesaugūs. Už pačios pažeidžiamiausios turinčių psichikos negalią žmonių grupės socialinė integracija didelį atsakomybę tenka valstybei. Tokiems žmonėms valstybė teikia įvairius socialinius paramus. Labiausiai paplitusi socialinė paslauga yra stacionari socialinė globa. Viena iš socialinės globos tobulinimo krypčių yra „satelit“ kryptis.

Darbe nagrinėjami žmonės, turinčių psichikos negalią, ypatumai, integracijos esmės ir pagrindinės kryptys. Viena iš socialinės globos teikimo institucijų – stacionari globos staiga, kurios paskirtis – atkurti ir ugdyti žmonės, turinčių psichikos negalią, sugebėjimus, kad jie galėtų patys kiek galima labiau pasirūpinti savimi ir integruotis visuomenėje. Darbe atliktas tyrimas, perteikiantis įvairius Jasiuliškių pensionato veiklos aspektus ir vieną iš svarbesnių veiklos tobulinimo krypčių – „satelit“ kryptį.

A. Gruodienė (vad. V. Vaicekauskienė). PABRADŲ S VAIKŲ IR JAUNIMO PENSIONATO NEGALYBĖ SOCIALIZACIJA.
Vilnius: VU socialinio darbo katedra, 2002. 49 p.

Socializacija – nuolatinis žmogaus tobulėjimas suveikaujant su aplinka. Asmenys, turintys intelekto sutrikimą, nesuvokia socializacijos svarbos, todėl socializacija vyksta veikiant socializacijos agentams: auklėjtojams, socialiniams darbuotojams, jų padėjėjams ir kitam personalui. Pagrindinis šio darbo tikslas – nustatyti Pabrado s vaikų ir jaunimo pensionato negalios socializacijos ypatumus. Socializacijai atskleisti pasirinkti trys socializacijos rodikliai: bendravimas, aplinka ir elgesys. Sutrikusio intelekto asmenys bendrauja žaidimo, veiklos ir laisvalaikio metu. Jiems būdingas menkas bendravimo poreikis, menki bendravimo gūdžiai. Aplinkoje atsiskleidžia negalios sugebėjimas elgtis. Elgesys priklauso nuo suformuotų gūdžių.

Nedidelis negali turintis asmenys, esant minimaliai pagalbai, galėtų gyventi savarankiškai. Labai didelis negalios asmenims būtina nuolatinė priežiūra ir globa.

D. Jakutis (vad. V. Gerikienė). KONFLIKTINI SITUACIJŲ DARBE VALDYMAS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 43 p.

Šiame darbe nagrinjami konfliktai, jų valdymas darbo vietoje. Pasirinkta darbo vieta yra Vilniaus apskrities gest kalbos vertėjų centras. Kadangi konfliktai nagrinjami specifiniame, vieninteliame tokio profilio Lietuvoje staigoje – Gest kalbos vertėjų centre, buvo pravartu išsiaiškinti ir suvokti, kokia yra šio centro darbo kryptis, kokie kreipiasi klientai, kokios pagrindinės jos problemos.

Remiantis konfliktų valdymo teorijomis formuluojami pagrindiniai šio darbo tikslai: 1. Išanalizuoti kylančius konfliktus ir jų valdymo būdus Vilniaus apskrities gest kalbos vertėjų centre. 2. Pritaikyti gautą informaciją, tobulinant darbo Vilniaus apskrities gest kalbos vertėjų centre kokybę.

Siekiant išsiaiškinti konfliktų kilmę ir jų valdymo būdus Vilniaus apskrities gest kalbos vertėjų centre, pasirinktas tyrimo metodas – anketinis apklausa. Tyrimo metu vertinta Gest kalbos vertėjų centro darbuotojų demografiniai duomenys, darbo kompetencija, konfliktų kilmė ir valdymas staigoje.

Tyrimo rezultatai parodė, kad Gest kalbos vertėjų centre bendra darbo atmosfera yra nebloga, tačiau konfliktų, kaip ir visur, kyla. Nors konfliktai nėra dažni, juose dalyvauja dauguma darbuotojų. Pagrindinės konfliktų priežastys yra darbuotojų neprofesionalumas, skirtingi kliento ir darbdavio reikalavimai, didelis darbo krūvis bei nepakankamas darbo užmokestis. Šiems konfliktams spręsti taikomi vairūs būdai: derybos, pokalbiai su vadovu, susirinkimai.

Tikimasi, kad šiame darbe išanalizuota medžiaga prisidės prie darbo kokybės, darbo santykių tobulinimo Vilniaus apskrities gest kalbos vertėjų centre.

J. Jasevičienė (vad. L. Žalimienė). KLAIPĖDOS RAJONO SOCIALINIŲ PAŠALPOS GAVĖJŲ TYRIMO REZULTATAI IR TIESŲ ANALIZĖ. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 34 p.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti Klaipėdos rajono socialinių pašalpos gavėjų gyvenimo sąlygas, materialinį padėtį, vertinti jų psichologinio skurdo priežastis bei ateities perspektyvas. Tyrimo objektas – šeimos, gaunančios socialinę pašalpą. Tyrimo metodas – anketinis apklausa. Tyrime išskiriamos šios pagrindinės analizės kryptys: 1. Kokios kategorijos žmonės dažniausiai gauna socialinę pašalpą (jų amžius, šeiminių padėtis, išsilavinimas ir pan.). 2. Koks socialinę pašalpą gaunančių šeimoniškumą. 3. Kokios socialinių pašalpos gavėjų gyvenimo sąlygos (būstas, žemė ir pan.). 4. Kokių poreikių tenkinimo šeimoms, gaunančioms socialinę pašalpą, tenka atsakyti dėl šių trūkumų. 5. Kokia socialinių pašalpos gavėjų nuomonė apie skurdo priežastis, socialinių pašalpos dydį, jos skyrimą ir ateities perspektyvas. Tyrimo rezultatai patvirtino hipotezę: socialinių pašalpos dydis neužtikrina palankių gyvenimo, socialinių sąlygų bei patenkinamos materialinės padėties. Gauti rezultatai gali būti panaudoti tobulinant socialinę paramos sistemą, kuri mažintų skurdo paplitimą, skatintų socialinių pašalpos gavėjus ieškoti pagrindinio gyvenimo šaltinio iš darbo pajamų.

R. Juonienė (vad. R. Lazutka). SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAVIMO STRATEGIJA DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖJE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 36 p.

Socialinių paslaugų Lietuvoje, nepaisant akivaizdžios pažangos, nėra pakankamai išplėtos nei

kiekyb s, nei kokyb s poži riu. Socialini paslaug poreikis keiasi, atsiranda nauj problem ir socialiai remtin gyventoj grupi . Pagrindiniai socialini paslaug organizatoriai ir teik jai yra savivaldyb s. Jos atsako už socialini paslaug teikim savo teritorijoje gyvenan ioms vairioms socialin ms grup ms. Pl tojant socialini paslaug sistem prioritetas teikiamas ne stacionariai globai, o paslaugoms namuose bei kitoms nestacionarioms paslaugoms.

Socialini paslaug pl tra priklauso nuo daugelio veiksni . Svarbiausi: socialini paslaug planavimas; paslaug poreikio nustatymas; socialini darbuotoj profesionalumas; valstybini ir nevyriausybin organizacij bendradarbiavimas; užsienio šali patirtis. Teikiam paslaug kokyb yra viena iš svarbiausi socialini paslaug sistemos efektyvumo didinimo kryp i .

J. Kalvaityt (vad. V. Lepeškien). SOCIALINI DARBUOTOJ ASMENIN SIR DARBO VERTYB S. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 42 p.

Vertyb s yra socialinio darbo esminis veiksnys, nukreipiantis socialinio darbuotojo veikl , ir viena iš trij (žini , g dži , vertybi) socialinio darbo kompetencijos dali . Dviem pirmosioms ir teorijoje, ir praktikoje skiriama daug d mesio, o vertyb s – tik minimos, tod l šiuo darbu bandyta išsiaiškinti, kokios socialini darbuotoj asmenin s vertyb s ir kokiomis jie vadovaujasi savo darbe. Tiriamieji – dirbantys socialin darb . Apklausiai naudota anketa. Tyrimo rezultatai išryškino, kad socialiniai darbuotojai savo profesin veikl nepakankamai grindžia socialinio darbo vertyb mis. Tyrimas gal t b ti naudingas, rengiant profesionalius socialinius darbuotojus: atsižvelgus išryšk jus nepakankam darbo vertybi žinojim , jas b t galima ugdyti ir analizuoti per grupines ir individualias psichologines pratybas.

N. Kaubrien (vad. L. Žalimien). SOCIALIN S PAŠALPOS GAVIMO PROCESAS PAŠALPOS GAV JO AKIMI. Vilnius: VU socialinio darbo katedra, 2002. 37 p.

Baigiamajame darbe atliktas socialin s pašalpos gav j tyrimas, kurio metu siekta: 1) nustatyti gaunan i socialin pašalp demografines charakteristikas; 2) ištirti pašalpos gav j vidin b sen ; 3) išsiaiškinti pašalpos gav j poži r socialin s pašalpos gavimo trukm , jos dyd ; 4) išsiaiškinti, ar tenkina socialin s pašalpos gavimo proced ra Klaip dos mieste jos gav jus.

Atlikus tyrim ir apibendrinus apklausos rezultatus, išryšk jo pagrindiniai d sningumai: 1) dauguma respondent , besikreipian i centr skirti socialin pašalp jau ia li des ir kai tikrinamos j buities s lygos jau ia pažeminim . 2) vienas iš pagrindini kriterij , skiriant socialin pašalp , respondent nuomone, tur t b ti gaunamos šeimos pajamos ir vaik skai ius šeimoje; 3) 2/3 respondent nepatenkinti gaunamos socialin s pašalpos dydžiu; 4) respondentus labiausiai netenkina terminas nuo paraiškos pri mimo iki išmokos gavimo. Jie pageidaut , kad pašalpos skyrimo tvarka b t supaprastinta.

Tyrimo išvados gal t b ti naudingos teikiant si lymus rengiamam pinigini s socialin s paramos statymui ir gerinant B Klaip dos miesto Socialin s paramos centro darb .

N. Kovaliova (vad. A. ep nait). SOCIALIN S PASLAUGOS PAG GI BENDRUOMEN JE: DABARTIS IR PERSPEKTYVOS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 34 p.

Šiame darbe analizuojamos Pag gi savivaldyb s Socialin s paramos skyriuje teikiamos socialin s paslaugos. Šio darbo tikslas – atskleisti socialini paslaug teikimo problemas, j priežastis ir pateikti konkre ius ši problem sprendimo b dus. Trumpai apžvelgus socialines paslaugas, apib dintas savivaldyb s vaidmuo organizuojant ir teikiant socialines paslaugas, panagrin ta socialini paslaug teik j veikla, išskirti socialini paslaug kryptingumas ir prioritetai,

bendradarbiavimo su NVO ir užsienio partneriais naudingumas. Tuo tikslu buvo atliktas tyrimas. Jame dalyvavo 80 asmenų, kurie atsakė anketos klausimus. Pagrindinis tyrimo tikslas – nustatyti, kaip gerai bendruomenės gyventojai žino apie socialines paslaugas, ir išsiaiškinti jų poreikius. Atliktas tyrimas, pateikta jo analizė ir išvados. Anketinis apklausos rezultatai patvirtino savivaldybės veiklos nuostatą, kad socialinės paslaugos yra veiksmingiausia socialinės paramos forma.

Šis darbas ir atliktas tyrimas, tik tina, bus naudingas specialistams – geriau susipažinti su socialinių paslaugų poreikiu, vertinti paslaugų reikšmę, numatyti paslaugų plėtojimo kryptis.

I. Koženiauskien (vad. A. ep nait). SUTRIKUSIO INTELEKTO VAIKŲ UGDYMO BEI UŽIMTUMO ORGANIZAVIMAS DRUSKININKUOSE.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 37 p.

Aktyviai diskutuojama sutrikusio intelekto vaikų integracijos mokykloje ir socializacijos klausimais. Šiame darbe aptariamos sutrikusio intelekto vaikų teisės ir galimybės, ugdymo ir užimtumo organizavimo metodai ir būdai, vaikai, turintys negalią, integruavimo bendruomenės gyvenimui perspektyvos. Buvo atliktas tyrimas, kurio tikslai: aptarti ugdymo metodus ir būdus, teikiamus sutrikusio intelekto vaikams, analizuoti tėvų vertinamą ugdymo ir užimtumo procesą. Iš atlikto tyrimo galima daryti išvadą, kad sutrikusio intelekto vaikų ugdymą ir užimtumą geriausiai gali organizuoti tik kvalifikuoti specialistai. Sėkmingas tėvų ir specialistų bendradarbiavimas leidžia pasiekti gerus rezultatus, ugdant ir globojant sutrikusio intelekto vaikus.

I. Kuzmickien (vad. A. ep nait). SOCIALINĖS PASLAUGOS INTEGRUOJANT PROTODIRBĄ IR PSICHINĖS NEGALYBĖS TURINČIUS ASMENIS INTEGRUOJANT BENDRUOMENĖS MAŽEIKI MIESTE.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 67 p.

Tyrimo tikslas – apžvelgti, kokios paslaugos teikiamos sutrikusios psichikos ir sutrikusio intelekto asmenims Mažeikių mieste. Tyrimo objektas – staiga, teikiant socialines paslaugas, vaidmuo, proto ir psichikos negalią turinčius asmenis integruojant bendruomenę. Tyrimo metodas – anketavimas. Tyrimas atliktas aštuoniuose socialines paslaugas teikiančiose staigose. Dvi tiriamųjų grupės: socialines paslaugas teikiantys staigų vadovai, staigų lankytojai (sutrikusio intelekto ir sutrikusios psichikos) artimieji. Pagrindiniai tyrimo rezultatai: vyrauja Mažeikių savivaldybės kurtos staigos. Jos teikia įvairias paslaugas, kurios iš dalies tenkina minėtų grupių žmonių ir artimųjų poreikius. Mažiau paslaugų gauna sutrikusios psichikos asmenys.

Pagrindinė išvada: Mažeikiuose yra vykdomas Invalidų integracijos statymas ir paslaugų vairovė leidžia teigti, kad teikiamos paslaugos patenkina ne visus poreikius, tačiau būtina daugiau teikti paslaugas psichikos negalią turintiems asmenims, siekiant jų integracijos ir psichosocialinės reabilitacijos.

M. Leliugien (vad. B. Švedait). DAILĖS TERAPIJOS LAISVO PIEŠIMO METODO EFEKTYVUMAS DIRBANT SU RIZIKOS GRUPĖS VAIKAIS.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 64 p.

Per septynerius darbo su rizikos grupės vaikais metus darbo autorius susidūrė su uždaru, atstumtu, nematomu vaikų socialinio uždarmo problema. Dėl šios problemos vaikai negali priimti jiems siūlomą pagalbą, nors ši pagalba jiems akivaizdžiai reikalinga.

Dirbant su vaikais išbandyti įvairūs metodai, tačiau efektyviausias – dailės terapijos laisvo piešimo metodas. Taip autoriui gimė idėja rašyti šį darbą. Darbo tikslas – atskleisti dailės terapijos

laisvo piešimo metodo tinkamum ir efektyvum dirbant su rizikos grup s (uždarais, atstumtais ir nematomais) vaikais. Kokybinis tyrimas atliktas su dvylikos (atstumt , uždar ir nematom) vaik eksperimentine grupe, taikant *Howell* socialini g dži kintam j skal ir savo (remiantis darbo patirtimi) sudaryt keturi etap piešini dinamikos per laik metodik individualiai kiekvienam vaikui.

Darbo pradžioje iškelta hipotez : kryptingai taikant dail s terapijos laisvo piešimo metod dirbant su rizikos grup s vaikais, galima pasiekti konkre i socialini g dži rezultat ir efektyviau skatinti vaik motyvacij lankyti prevencin „Lino“ program , pasitvirtino: 1) Visi eksperimentin je grup je dalyvav vaikai prad jo lankyti „Lino“ program ; 2) eksperimentin je grup je dalyvav vaikai atrado save vairiuose b reliuose, susirado draug , nebijo pasakyti savo nuomon , pager jo santykiai šeimoje su t vais, broliais ir seserimis, pozityviai pasikeit ir vaik sav s vertinimas (visi vaikai dalyvavo savo darb parodose, lank jas su savo draugais ir t vais).

Tyrimo metu per individual piešini aptarim surinkta medžiaga yra labai informatyvi, tod l gali b ti panaudota sudarant socialin s paramos plan tiek vaikui, tiek jo šeimai. Be to, ja, kaip papildomu informacijos šaltiniu, gal t naudotis vis institucij darbuotojai, dirbantys su rizikos grup s vaikais.

I. Liapina (vad. V. Murauskait). SUTRIKUSIO INTELEKTO ASMEN DARBINIO UGDYMO SITUACIJOS ANALIZ . Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 39 p.

Šio darbo tikslas – remiantis teoriniais ir praktiniais aspektais paanalizuoti sutrikusio intelekto asmen darbinio ugdymo, darbo g dži formavim si, savirealizacijos darbo veikloje galimybes ir j svarb tolesniam žmogaus gyvenimui. Remiantis mokslin s literat ros analize, anketine apklausa ir interviu metodais analizuoti Pabrad s vaik ir jaunimo pensionato darbinio ugdymo metodai, gyventoj savirealizacijos darbo veikloje galimyb s ir gyt darbo g dži svarba tolesniam j gyvenimui.

Pagrindiniai darbe nagrin ti klausimai – darbinis ugdymas Lietuvoje ir užsienio šalyse; intelekto sutrikim samprata; sutrikusio intelekto asmen ugdymo ypatumai, j profesinio rengimo ir darbinimo galimyb s; centralizuot globos staig egzistavimo problema ir ne gali j traukimas visuomen s gyvenim per darb ; Pabrad s vaik ir jaunimo pensionato vaik darbinio ugdymo ir jaunuoli darbo veiklos galimyb s priklausomai nuo intelekto sutrikimo laipsnio, gyt darbo g dži taikymo praktin je veikloje pensionate ir už jo rib galimyb s, turim darbo g dži svarba tolesniam gyvenimui. Siekiant atsakyti šiuos klausimus, atlikta Visagino pensionato personalo, tiesiogiai dirban io su gyventojais, anketin apklausa. Norint išsiaiškinti Pabrad s miestelio poži r ne gali j darb , atlikta apklausa interviu metodu.

Praktin darbo reikšm : pateikta analiz gal t pad ti globos staigoms tobulinti darbin ugdym daugiausia d mesio skiriant darbinio ugdymo šeimoje pagrindams.

Pabr žiama darbinio ugdymo svarba tolesniam sutrikusio intelekto asmens gyvenimui.

E. Liutvinien (vad. A. Bagdonas). SPECIALI J GLOBOS IRAUKL JIMO NAM UGDYTIN S: PAGEIDAUJAM IR GAUNAM PASLAUG ANALIZ . Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 42 p.

Šio darbo tikslas – išanalizuoti speciali j globos ir aukl jimo nam ugdytini (mergai i) nusikalstamo elgesio priežastis, j pageidaujamas ir gaunamas paslaugas. Vis pirma teoriniu aspektu buvo nagrin jamos delinkventinio paauglio asmenyb s savyb s, jo nusikalstamo elgesio susiformavimo priežastys bei staigos, kurios r pinasi delinkventiniais vaikais Lietuvoje. Norint išsamiau paanalizuoti speciali j staig patekusi paaugli situacij , gaunamas paslaugas ir

pasitenkinim jomis, buvo atliktas tyrimas Vilniaus specialiuose vaik globos ir aukl jimo namuose. Delinkventinio elgesio vaikai link pažeidin ti teis tvarkos ir moral s normas. Tok elges labiausiai skatina nepilna, nedarni šeima, alkoholio ir narkotik vartojimas bei vaik užimtumo stoka. Delinkventinis elgesys yra kenksmingas pa iam asmeniui, jo ryšiams su kitais žmon mis ir visai visuomenei. Tokie vaikai patiria nes km mokykloje, yra nem gstami savo bendraamži , dažnai atstumiami ir savo t v . Nekoreguojamas delinkventinis elgesys gali peraugti nusikalstam veikl . Tod l Lietuvoje kuriamos prevencin s vaik ir paaugli nusikalstamumo programos, steigiami dienos ir reabilitacijos centrai, veikia specialios globos ir aukl jimo staigos.

Tyrimo rezultatai parod , kad daugiausia d mesio dirbant su delinkventin mis paaugl mis specialiuose globos ir aukl jimo namuose yra skiriama gyti pagrindin išsilavinim , papildomai ugdymo ir darbinei veiklai organizuoti. Min t globos nam ugdytin s pageidaut vairesni laisvalaikio ir atostog praleidimo form .

N. Masiulien (vad. N. Dirsien). IOBIŠKIO SPECIALI J AUKL JIMO IR GLOBOS NAM AUKL TINI ,PATYRUSI SMURT ,PSICHOSOCIALIN ANALIZ . Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 59 p.

Šiame bakalauro darbe atlikta iobiško specialii j aukl jimo ir globos nam aukl tini , patyrusi smurt , psichosocialin analiz . Vis pirma teoriniu aspektu nagrin ta smurto kategorijos samprata, psichologiniai smurto prieš vaikus aspektai, paslaugos, teikiamos iobiško specialiuose aukl jimo ir globos namuose.

Darbe kelti uždaviniai: 1) iširti smurt objekto ir subjekto aspektu; 2) pob džio aspektu (psichologinis, fizinis, seksualinis); 3) vietos aspektu (šeima ir globos namai); 4) iš koki šeim vaikai pateko iobiško specialiuosius aukl jimo ir globos namus; 5) koks vaik poži ris psichologin klimat iobiško specialiuose aukl jimo ir globos namuose.

Susipažinus su literat ros šaltiniais, keltos tokios hipotez s: 1. Prievarta dažniausiai patiriama nepiln , žemesnio t v išsilavinimo, alkoholik , daugiavaiki , nedarban i t v , glob j šeimose. 2. Patiriama prievarta skatina vaik : mokyklos nelankym , pamok praleidin jim be pateisinam priežas i ; blogus mokymosi rezultatus; alkoholini g rim vartojim , r kym ; teis s pažeidimus. 3. Patyr t v , glob j prievart , vaikai prievart naudoja gyvendami šeimoje. 4. Patyr smurt šeimoje, j naudoja gyvendami specialiuose aukl jimo ir globos namuose. 5. Aukl tini poži ris tarpasmeninius santykius specialiuose aukl jimo ir globos namuose dauguma atvej sutampa. 6. Blogi savi namai yra geriau už specialiuosius aukl jimo ir globos namus.

Tyrimo rezultatai rodo, kad: 1) yra tiesioginis aukl tini patiriamos prievartos ir šeimoje vartojam alkoholini g rim , šeimos sud ties, t v išsilavinimo ryšys; 2) patiriama prievarta skatina vaik mokyklos nelankym , pamok praleidin jim be pateisinamos priežasties, r kym , blogus mokymosi rezultatus, teis s pažeidimus; 3) prievarta šeimoje yra paplit s ir dažnas reiškiny, turintis didžiausi tak asocialios asmenyb s formavimuisi. Vaikai, patyr t v , glob j prievart , j patys naudoja gyvendami savo šeimoje; 4) patiriama smurto šeimoje buvo mažiau, negu gyvenant specialiuose aukl jimo ir globos namuose; 5) aukl tini poži ris tarpasmeninius santykius specialiuose aukl jimo ir globos namuose dauguma atvej sutampa; 6) blogi savi namai aukl tiniam geriau negu specialieji aukl jimo ir globos namai.

R. Melenikova (vad. L. Žalimien). BENDRUOMEN SNARI POŽI RIS NE GALI J VAIK INTEGRACIJ . Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 33 p.

Ne gali vaik socialin integracija turi b ti kompleksin . Ji gyvendinama visos visuomen s

gera valia. Pastangos padėti ne galiam žmogui niekada nebūna beprasmiškos. Ne galiam žmogui, kaip ir kiekvienam piliečiui, turi būti paliekama galimybė gyventi šeimoje, lankyti mokyklą, dalyvauti socialiniame gyvenime.

Nepaisant susiklosčiusių situacijų, žmogui, turinčiam negalią, reikia suteikti tikrą galimybę, o ne specialią, ypatingą ar neprastą. Ne kur kitur, o normalioje visuomenėje turi būti būsantys tokie žmonės, organizuojami jų dienos užsiėmimai, kur jie galėtų praleisti laisvalaikį tarp žmonių, turėtų galimybę susirasti draugą. Vadinasi, visuomenė taip pat privalo prisitaikyti prie ne galiančių žmonių gyvenimo sąlygų. Žmonės, turintys negalią, – tai normalu, todėl ir jiems turėtų būti skirta vieta visuomenėje.

L. Morozova (vad. D. erniauskaitė). VIDUTIN IR ŽYM PROTIN ATŠILIKIM TURIN I VAIK ADAPTYVUS ELGESYS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 33 p.

Šio darbo tikslas – naudojantis Vineland adaptivaus elgesio skali klausimyną mokytojiui aprašyti vidutin ir didelį protinį atsilikimą turinčių vaikų adaptivaus elgesio ypatumus. Ištirta 40 vaikų. Visiems diagnozuotas protinis atsilikimas: 10 vaikų – vidutinis protinis atsilikimas ir 30 – didelis protinis atsilikimas. Tyrimai parodė, kad visų tirtų vaikų bendras adaptivus elgesys yra sutrikęs. Adaptivus elgesys komunikacijos, kasdienio gyvenimo gėdži, socializacijos ir motorinių gėdži srityse yra sutrikęs.

Lyginant visų tirtų vaikų funkcionavimą šiose srityse pastebima, kad geriausiai funkcionuojama kasdienio gyvenimo gėdži ir socializacijos srityse, blogiausiai – motorinių gėdži srityje. Lyginant vidutinį protinį atsilikimą ir didelį protinį atsilikimą turinčių vaikų adaptivų elgesį pastebima, kad didelį protinį atsilikimą turinčių vaikų adaptivus elgesys yra labiau sutrikęs. Šis tyrimas parodė, kad adaptivaus elgesio vertinimas dirbant su vidutinį ir didelį protinį atsilikimą turinčiais vaikais leidžia vaikus diferencijuoti, pamatyti šiuos vaikus stipriąsias ir silpnąsias sritis ir numatyti tolesnį jų ugdymo kaires.

H. Neifeld (vad. V. Gerikienė). SOCIALINIO PSICHOLOGINIO KLIMATO ORGANIZACIJOJE TYRIMAS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 42 p.

Šio darbo tikslas – išsiaiškinti vyraujant organizacijoje socialinį psichologinį klimatą, jo tikslą, siekiant organizacijos tikslų, darbuotojų nuotaikas, kokius iššūkius jie sieja su organizacija. Šiame darbe buvo keliami uždaviniai: nustatyti organizacijos socialinį psichologinį klimatą; pagrįsti socialinio psichologinio klimato tikslą, siekiant organizacijos tikslų; parengti tyrimo išvadas. Darbe naudoti šie tyrimo metodai: anketinis apklausa, pokalbis, situacijų stebėjimas, dokumentų analizė.

Tyrimo rezultatai ir pagrindinės išvados: organizacijos tikslams gyvendinti būtinas palankus socialinis psichologinis klimatas. Tyrimo rezultatai parodė, kad atmosfera kolektyve yra pakankamai palanki, tačiau vadovai turėtų apmąstyti savo elgesį su pavaldiniais ir duoti daugiau erdvės savo darbuotojams pasireikšti, mažiau kontroliuoti pavaldinius ir didinti jų atsakomybę už darbą, skatinti pateikti savo idėjas ir pasiūlymus bei dalyvauti sprendžiant darbo problemas, dalijantis informacija apie bendruosius ir specifinius darbo aspektus, suteikti darbuotojams daugiau galiojimų ir laisvės dirbant, gerinti darbuotojų darbo sąlygas.

V. Olšauskienė (vad. V. Gerikienė). VADOVAVIMO STILIAI IR JŲ TYRIMAS JASIULIŠKI PENSIONATE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 46 p.

Nuo vadovų pasirinkto vadovavimo stiliaus, bendradarbiavimo su pavaldiniais, sugebėjimo

pasinaudoti galios šaltiniais, elgesio poveikio metodais priklauso organizacijos darbo efektyvumas, darbo kokybė, pasitenkinimas darbu, psichologinis klimatas kolektyve.

Šiame darbe apžvelgtos vadovavimo teorijos, pateiktas vairi autori vadovavimo stili klasifikavimas, galios šaltiniai. Parodyta, kaip per pastaruosius dešimt – dvidešimt metų pakito vadov galios šaltiniai, kurie iš esmės keičiasi žmog ir rodo, kokia paprasto darbuotojo vieta sudingame vadovavimo procese, nes nuo vadov priklauso, kad j vadovaujami paprasti žmonės pasiekt nepaprast rezultat .

Darbe analizuojami Jasiuliški pensionato vadov vadovavimo stiliai ir galios šaltiniai. Remiantis dokument analize ir anketine apklausa, nustatytas vadov požir vadovavimo stilius, kokiomis galiomis disponuoja vadovai, pateikiamos vadov ir darbuotojų nuomonės šiu klausimu. Testo pagalba nustatyta, k orientuojasi Jasiuliški pensionato vadov veikla: užduotis ar santykius su pavaldiniais. Nagrin tas motyvacijos poveikis darbo rezultatams, parodant darbuotojų lkesius ir j patenkinimo lyg .

E. Petk nien (vad. R. Lazutka). SKURDAS IR JO MAŽINIMO KELIAI ŠIRVINT RAJONE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 47 p.

Diplominiame darbe nor ta išsiaiškinti skurdo samprat , matavimo metodus, lyg ir paplitim Lietuvoje ir Vokietijoje, apžvelgti jo raid gerovės valstybės. Darbe atskleistos skurdo atsiradimo priežastys, išnagrin ti pagrindiniai jo paplitimo veiksniai: nedarbas ir ypatinga jo r šis – jaunimo nedarbas. Darbe akcentuojamas skurdo poveikis labiausiai pažeidžiamai visuomenės grupei – vaikams ir jaunimui. Apžvelgta, kokie vaik ir jaunimo skurdo matmenys Vokietijoje, koks valstybės požir ankstyv j skurd . Plaiau apžvelgiama Širvint rajono ekonomin ir socialin pad tis, o ji n ra džiuginanti, nes nebeliko pramonės moni . Iširus žemės kio bendrovės, ypa sunki kaimo gyventoj pad tis.

Darbo tikslas – atskleisti skurdo tak , priežastis, paplitim ir numatyti gyvenimo pokyčius šeimoms, kuri vaikai lanko vaik dienos centrus. Tyrim analize rodyta, kad išskeltos hipotezės pasitvirtino: respondentai yra nusivyl , neturi perspektyvos. Šiuo darbu tikimasi atkreipti vairi institucijų dėmes skurdo problem , jos sprendim ir mažinimo būdus Širvint rajone.

V. Petrikas (vad. D. Urbonaitien). PAGALBOS NAMUOSE PASLAUGOS VILNIAUS MIESTE: DABARTIS IR PERSPEKTYVOS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 50 p.

Vykstant Lietuvoje demografiniams gyventoj struktūros pokyčiams, t. y. daug jant sen žmoni ir daliai visuomenėje, vis aktualesniu tampa pagalbos namuose (socialini paslaug namuose) pltojimas. Taiau socialini paslaug namuose teikimas dar n ra plaiai taikomas. Darbe apžvelgiama esama pad tis teikiant socialines paslaugas namuose Vilniaus mieste ir numatomos ši paslaug pltojimo perspektyvos.

Darbo tikslas – vertinti teikiam socialini paslaug namuose esam situacij ir išsiaiškinti, kaip diegiamos naujovės gali lemti šios paslaug r šies tolesn pltot . Pavyzdžiui, buvo svarbu išsiaiškinti, koki mokėjimo už teikiamas socialines paslaugas vedimas 1999 metais tur jo tak šias paslaugas teikti. Analizuota Vilniaus miesto savivaldybės Socialin s paramos centro turima informacija apie socialini paslaug tekim ir apklausti 80 vilniei , kuriems teikiamos socialin s paslaugos namuose. Pagrindinis tyrimo tikslas – išsiaiškinti, ar socialin s paslaugos namuose yra perspektyvi paslaug r šis. Taip pat nustatyti, kokios pagalbos namuose paslaugos yra populiariausios ir aktualiausios, kiek ši paslaug teikimui skiriama laiko. Pagrindin šio darbo išvada – socialini paslaug namuose pltojimas vyksta teisinga kryptimi ir ateityje teikiam paslaug kokybė tur t ger ti.

D. Povilianskien (vad. V. Gerikien). DARBUOTOJ VERTINIMAS LIETUVOS REABILITACINIAME PROFESINIO RENGIMO CENTRE.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 46 p.

Labai svarbus profesinio rengimo institucijos vadovo uždavinys yra vertinti savo darbuotojus. Profesinio rengimo kaitos procese, profesini mokykl tinklo optimizavimo kontekste reikalinga vairi informacija apie profesini mokykl pedagogin s bendruomen s pasirengim mokyti ne galius jaunuolius ne tik profesinio pasirengimo, bet ir pasiruošimo savarankiškam gyvenimui, bendr j ir specialij g dži nuolatinio tobulinimo. Žengiant Europos S jung labai reikšmingas pedagog noras tobul ti ir veiklos kokyb s gerinimas. Profesin s kvalifikacijos tobulinimas skatina bendruomen s atsakomyb už darbo rezultatus ir institucijos kult r .

Vienas iš svarbiausi veiksniai yra pedagog veiklos vertinimo kriterijai, kurie parodo darbuotoj veiklos pranašumus ir tr kumus. Poky iams gyvendinti labai svarbus veiksnys institucijoje – gr žtamojo ryšio pateikimas, kur formuojant tikimasi vertinamojo darbuotojo veiksm plano gyvendinimo. Vidinio kokyb s užtikrinimo vykdymas – vienas iš profesinio rengimo uždavini organizacij poky i vadybos kontekste. Veikla reikšminga aukš iausio lygio vadovams vertinant savo pavaldinius, atsižvelgiant bendražmogišk sias savybes. Darbe vadovaujasi Europos ir Amerikos mokslinink darbuotoj vertinimo teorin mis rekomendacijomis ir metodikomis. Nagrin jamas Lietuvos reabilitacinio profesinio rengimo centro pedagoginio personalo kvalifikacinis pasirengimas profesionaliai dirbti su sutrikusio intelekto ugdytiniais šiuolaikin mis rinkos ekonomikos s lygomis. Tam naudojamos lentel s, paveikslai ir lyginimoji analiz .

Vadovaujanti Europos S jungos šali patirtimi, siekiama atkreipti profesinio rengimo vadov d mes organizacijos personalo veiklos motyvacijos tobulinim , skatinimo sistemos parengim . Išanalizavus vertinimo duomenis, galima numatyti profesinio rengimo centro veiklos prioritetus.

V. Puodžiuvien (vad. V. Gerikien). PAGYVENUSIO ŽMOGAUS MATERIALIN SIR SOCIALIN S PROBLEMOS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 55 p.

Darbo tikslas – išnagrini ti pagyvenusio žmogaus ekonomines ir socialines problemas. Keliami tokie uždaviniai: 1) aptarti s vokos „pagyven s žmogus“ apib dinim psichologijoje, sociologijoje ir kitose srityse; 2) išnagrini ti biologin , socialin , psichologin sen jimo proces ir su juo susijusias pagyvenusii žmoni problemas; 3) išanalizuoti demografines tendencijas Lietuvoje; 4) panagrini ti statymus – kiek tai susij su pagyvenusio žmogaus pad timi; 5) atlikti valstybinio socialinio draudimo pensij analiz Vilniaus miesto 5-ame pensij ir pašalp filiale; 6) atlikti tyrim (anketin apklausa) Vilniaus miesto 5-ame pensij ir pašalp filiale, siekiant išsiaiškinti pagyvenusio žmogaus ekonomines ir socialines problemas. Darbe naudoti šie tyrimo metodai: statym ir normini teis s akt analiz , dokument analiz , statistikos duomen analiz ir anketin apklausa. Anketinei apklausai parinkta aštuoniasdešimt 56–70 met pensinink , kurie lank si filiale vairiais klausimais.

Tyrimas parod , kad pagyven žmon s jau ia izoliacij nuo likusios visuomen s dalies, dauguma j patiria nusistatym prieš juos d l „pagyvenusio žmogaus“ met ne tik viešose vietose, bet ir artimiausioje savo aplinkoje – šeimoje, tarp gimini , paž stam . Dauguma pagyvenusii žmoni gyvena vieni, tod l jau iasi vieniši. Izoliacij sustiprina ir iš jimas iš darbo. Pagyven žmon s pagrindin mis savo problemomis laiko materialines. Dauguma j nesuduria galo su galu, save priskiria prie neturting j arba labai skurdži . D l ši problem jie kreipiasi vairias institucijas ar visuomenines organizacijas. Pagyvenusiems žmon ms tr ksta informacijos apie galimus pagalbos šaltinius, nors tyrimas parod , kad institucijomis ar visuomenin mis

organizacijomis pasitikima. T pasitik jim rodo ir tai, jog dauguma pagyvenusi žmonės nor t , kad senatv je jais pasir pint valstyb (socialiniai darbuotojai). Pagrindinis savo problemomis pagyven žmon s vardijo didelius komunalinius mokesius, mažas pensijas, žem pragyvenimo lyg , brangius vaistus, todėl, j nuomone, valstyb vis pirma tur t spr sti šias problemas. Taigi pagyvenusi žmonė gyvenimo kokyb s pasikeitimus lemia biologiniai, materialiniai, socialiniai ir psichologiniai veiksniai.

T. Pupalaigien (vad. J. Buzaityt -Kašalynien). RIZIKOS GRUP S VAIKAI ŠAL ININK JANO SNIADACKIO VIDURIN JE MOKYKLOJE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 40 p.

Šiame darbe apžvelgiama rizikos grup s vaik pad tis, tiriant Šal inink Jano Sniadeckio vidurinis mokyklos dvi vienodos amžiaus grup s vaik klases, kur skirtingas rizikos grup s ir jai nepriskirt vaik santykis.

Darbo tikslas – nustatyti, ar klas s, kurioje daugiau rizikos grup s vaik , mokini poži ris mokykl , buities, darbo g džiai, vidin darna yra žemesnio lygio negu mokini , besimokanti klas je, kurioje mažiau rizikos grup s vaik . Išanalizavus gautus rezultatus nustatyta, kad visiškai pasitvirtino hipotez , jog rizikos grup s vaik poži ris mokykl negatyvesnis nei vaik , nepriskirt prie rizikos vaik kategorijos, rizikos vaik vidin darna yra žemesn nei vaik , nepriskirt prie rizikos grup s vaik . Hipotez , kad rizikos grup s vaik buities g dži rezultatai žemesni nei vaik , nepriskirt prie rizikos vaik kategorijos, rizikos vaikai turi blogesnes s lygas lavinti savo darbo g džius nei vaikai, nepriskirti prie rizikos vaik kategorijos, pasitvirtino iš dalies. Kadangi dauguma iškelt hipotezi pasitvirtino, pagrindinis darbo tikslas pasiektas.

A. Putauskien (vad. V. Vaicekauskien). SUICIDINIAI BANDYMAI IR J ANALIZ SOCIALINIO DARBUOTOJO POŽI RIU. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 85 p.

„... Žmogaus mirtis tarsi primena krintan i žvaigžd : Viena iš milijon švieseli akimirkai sužiba begalin je dangaus erdv je ir išnyksta...“ (E. Kugler–Ross). Žmogus, kaip ir žvaigžd , paslaptingas. Po kiekviena savižudybe slepiasi neatskleisti nežinomieji. Savižudyb – sud tingo proceso pasekm . Tai daugiadimensinis, s moningas ar nes moningas geriausio manomo praktinio sprendimo pasirinkimas. Savanoriška mirtis apima vairi priežas i spektr . Tema nagrin jama daugiaaspektiniu poži riu. Šio darbo tikslas: 1) sigilinti ir identifikuoti pacient , tur jusi suicidini bandym , socialinius veiksnius, l musius bandym žudyti; 2) parengti socialiniams darbuotojams savižudybi prevencijos organizavimo rekomendacijas.

Tyrimo metodika: nestrukt ruotas interviu, gyvenimo kelio rekonstrukcijos metodai pad jo suprasti savižudyb kaip socialin fenomen . Tyrime dalyvavo šeši Marijampol s psichosomatinio skyriaus pacientai j stacionaraus gydymo laikotarpiu. Anketinis apklausos metodu apklausta 120 vairaus amžiaus respondent . Šio tyrimo rezultatai pad jo nustatyti suicid rizikos dažnum ir koreliacij skirtingose amžiaus grup se, motyvus, l musius suicidinius bandymus, atskleisti pagalbos svarb suicid prevencijai.

Remianti statistikos duomenimis pateikta suicidini min i analiz žmogaus krizinio laikotarpio metu. Tuo tikslu atlikta 315 asmen Marijampol s pirmin s sveikatos prieži ros centre apklausa.

Pagrindin išvada, kad savižudyb yra multidimensinis reiškiny s. Savižudyb – aplinkos, socialini , psichologini ir biologini veiksn i visuma.

E. Skalskien (vad. L. Žalimien). ŠEIM , GYVENAN I KAIMO VIETOV SEIR TURIN I PROTO NEGALIOS VAIK , POREIKIS SOCIALIN MS PASLAUGOMS.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 30 p.

Šio darbo tikslas – ištirti, kokia šeim , auginan i proto negalios vaik ir gyvenan i kaimo vietov je, Prien rajone, socialin pad ties ir koki socialini paslaug reikia šioms šeimoms.

Darbo pagrind sudaro anketa, kuri buvo pateikta šeimoms, auginan ioms proto negalios vaik ir gyvenan ioms kaimo vietov je. Darbe išanalizuoti min t respondent atsakymai ir pateikta tyrimo rezultat analiz . Analiz s pabaigoje pateikiamos išvados, problemos ir galimi sprendimo b dai, pateikta pasi lym .

B. Staškevi ien (vad. L. Žalimien). ŠEIM , GYVENAN I KAIMO VIETOV SEIR TURIN I NE GALIUS VAIKUS, POREIKIS SOCIALIN MS PASLAUGOMS.

Vilnius: VU socialinio darbo katedra, 2002. 51 p.

Lietuvoje socialini paslaug poreikis did ja, j teikiama nepakankamai, dar b tina pl toti. Ypa kaime kyla vis daugiau socialini problem . Nuo šeim socialin s pad ties priklauso šeimos klimatas ir vaiko sveikata. Šeimoms, turin ioms ne gali vaik , vis dažniau reikia pagalbos iš šalies ir socialini paslaug .

Darbo tikslas – išanalizuoti šeim , gyvenan i kaimo vietov se ir turin i ne gali vaik , socialini paslaug poreik . Ar visi kaime gyvenantys ne gal s vaikai gali lankyti ugdymo, mokymo staigas. Tyrimo metodas – anketin apklausa šeimoms, turin ioms ne gali vaik .

Socialini paslaug reikm s analiz parod , kad šeimoms reikia vairi konsultacij , patarim , galimyb s pasinaudoti transporto paslaugomis, palikti vaik dienos centre. Kaime gyvenan ioms šeimoms labai yra reikalinga pagalba žem s kio darbuose. vertinus darbe išd stytus rezultatus, si loma išpl sti vaik ugdymo grupes, mokymo klases, kad ne galiesiems vaikams nereik t važiuoti Šiaulius, Vilni , Panev ž mokytis, kad ne galus vaikas ilgiau išlikt nam aplinkoje, si loma vaikams teikti dienos globos paslaugas.

D. Strimaitien (vad. R. Lazutka). ŠEIMOS RAIDAI IR ŠEIMOS POLITIKOS PROBLEMOS LIETUVOJE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 41 p.

Lietuvoje jau daugiau kaip dešimtmet vyksta socialin ir ekonomin pertvarka. Situacija visuomen je atsispindi ir šeimos gyvenime. Staigaus demografinis ir socialinis-ekonominis pasikeitimas tur jo didel tak šeimos formavimo tradicijoms, gyvenimo modeliui, gerokai pakeit šeim sud t ir strukt r . Pati šeima nepaj gia išspr sti vis jai iškilusi problem , atlikti savo funkcij . Reikalinga valstyb s parama.

Šeimos politika yra vyriausybin i ir nevyriausybin i institucij veiksmai, kuri tikslas – išreikšti šeimos modelio prerogatyvas, kurti šeim autorinio funkcionavimo s lygas, remti šeimas, joms realizuojant savo funkcijas, skatinti šeimas ir j narius atlikti savo funkcijas, privalomas šeimai ir visuomenei.

Siekiant sušvelninti ekonominio nuosmukio padarinius, socialin šeimos politika pirmiausiai buvo skirta suteikti socialinio saugumo garantijas šeimoms, auginan ioms vaikus. Garantijos suteikiamos per socialin s apsaugos sistem – socialin draudim , socialin param . Pirmoje šio darbo dalyje apžvelgiami pastarojo dešimtme io Lietuvos demografiniai duomenys. Antroje dalyje – šeimos politika Lietuvoje. Pla iau nagrin jama viena iš šeimos politikos sri i , kuri gyvendina vyriausyb in s, vietin s valdžios (savivaldyb s) institucijos – socialin parama šeimoms, auginan ioms vaikus. Tre ioje dalyje – naudojant anketin s apklausos metod atliktas tyrimas, kurio tikslas – išsiaiškinti poži r Vyriausyb s vykdom šeimos politik ir jos veism kryptis.

Analizuojant literatūrą, dokumentus paaiškėjo, kad piniginiams socialiniams paramos išmokos yra orientuotos remti nepasiturinčias šeimas, tik iš dalies efektyvios, neapima visų šeimų. Norint sėkmingai išspręsti visoms šeimoms išskylančias problemas, būtina ne tik efektyvinti piniginiams socialiniams išmokoms, auginančioms vaikus, sistemą, bet ir kompleksiškai derinti visas kitas šeimos politikos kryptis, prioritetais laikant ir gyventojų užimtumą bei apsirūpinimą. Pagrindinis šeimos politikos ir socialinės apsaugos principas turėtų būti – siekti visų šeimų gerovės.

R. Stuglys (vad. V. Gerikienė). KONFLIKTINI SITUACIJ PRIEŽASTIS I DARBE ANALIZ IR VALDYMAS VISAGINO PENSIONATE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 54 p.

Darbo tikslai: 1. Konfliktinių situacijų priežastis i Visagino pensionate analizė. 2. Konfliktų tipų, vyraujančių organizacijoje, nustatymas. 3. Būdamas valdyti konfliktines situacijas radimas.

Tyrimo metodika: tiriant konfliktinių situacijų priežastis Visagino pensionate, buvo atlikta pensionato darbuotojų ir gyventojų anketinė apklausa. Apklausė 93 darbuotojai ir 48 gyventojai.

Tyrimo rezultatai parodė, kad vyraujantis konfliktų tipas organizacijoje – tarpasmeniniai konfliktai. Priežastys, sukeliančios konfliktus: 1) darbo krūvio ir darbo užmokesčio neatitiktis; 2) netinkamas lūšis, skirtas darbo užmokesčiui, paskirstymas; 3) blogas darbuotojų informuotumas darbo klausimais; 4) netinkamas vadovavimo organizacijai stilius.

Remiantis tyrimo rezultatais, padarytos išvados ir pateikti pasiūlymai, kaip efektyviau valdyti konfliktines situacijas Visagino pensionate ir iš esmės pakeisti esamą šioje organizacijoje padėtį.

D. Suchockienė (vad. R. Lazutka). ELEKTRINIS SOCIALINIS GLOBOS NAMŲ VEIKLOS MODERNIZAVIMAS. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 34 p.

Pagrindiniai šiame darbe nagrinjami klausimai – globos staigos socialinio darbo plėtros tendencijos, socialinio darbo su pagyvenusiais ir senais žmonėmis aktualijos, stacionari paslaugų teikimas, jo kokybė ir efektyvumas, Elektrinis globos namų veiklos analizė, pagyvenusių ir senų žmonių poreikiai jų tenkinimo galimybės. Pristatomas socialinės globos staigos restruktūrizavimas modernizuojant jos veiklą. Šiuolaikinis naujas socialinės globos namų modelis – dienos centro kūrimas, savarankiško gyvenimo padalinio steigimas, paslaugų kokybės ir jo teikimas bendruomenės gyventojams.

Pateikiamos išvados apie gyventojų pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis, jų trūkumus, gyventojų poreikius ir galimybes juos patenkinti. Analizuojant globos staigos veiklą ir numatomus pakeitimus, atsižvelgiama socialinių paslaugų plėtros strategijos pagrindines kryptis, globos namų gyventojų poreikius, socialinių darbuotojų, turinčių didelę darbo patirtį, pasiūlymus. Siekiant tobulinti globos staigos veiklą siūloma restruktūrizuoti Elektrinio socialinės globos staigas.

A. Šapokas (vad. D. Urbonaitienė). STACIONARI SOCIALINI PASLAUGŲ ANALIZĖ SKEM PENSIONATE. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 48 p.

Lietuvos Respublikoje socialinės paramos sistema sudaro dvi pagrindines dalis: piniginių parama ir socialinės paslaugos. Darbe apžvelgiama socialinių paslaugų sistema ir jos reglamentuojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai. Pastaruoju laikotarpiu Lietuvoje plečiamos bendruomenės socialinės paslaugos. Jų tikslas – plėtoti socialinių ir ekonominių požymių efektyvumą socialinių paslaugų teikimą bendruomenės rizikos grupėms.

Darbe nagrinėjama socialinės paslaugos, teikiamos Skem pensionato gyventojams.

Apžvelgiama teikiam paslaug vairov , poreikis, analizuojama j kokyb . Dabar žmoni , turin i psichikos negali , poreikius geriausia tenkina stacionarios socialin s paslaugos.

B. Šapolien (vad. A. ep nait). SUTRIKUSIO INTELETO ŽMONI SOCIALIN INTEGRACIJA: BENDRIJOS „VILTIS“ VEIKLOS ANALIZ .
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 53 p.

Darbo tikslas – išanalizuoti bendrijos „Viltis“ veikl ir išskylan ias problemas, integruojant sutrikusio intelekto žmones bendruomen , vertinant j t v ir specialist , dirban i su proto negalios asmenimis, poži r . Darbe naudotas tyrimo metodas – anketavimas. Respondentai – t vai, auginantys vaira us amžia us proto negali turin ius vaikus ir suaugusiuosius asmenis, ir specialistai, dirbantys su sutrikusio intelekto vaikais ir suaugusiais žmon mis vairose ugdymo ir užimtumo staigose.

Tyrimo rezultatai parod , kad bendrijos „Viltis“ veikla, vykdam sutrikusio intelekto žmoni socialin integracij , vertinama gerai, nuveiktas nemažas darbas šia kryptimi, ta iau tai – tik kelio pradžia. Respondentai pripaž sta, kad per pastaruosius 10 met sutrikusio intelekto žmoni gyvenimas pager jo, ta iau iki visiškos integracijos ir lygi galimybi visuomen je dar labai toli: 21,0 proc. vien bendrijos nari nelanko jokios staigos – j tr ksta, ypa suaugusiems žmon ms. Ne gyvendinami Lietuvoje priimti statymai, nes neskiriama tam tikslui pakankamai l š , tr ksta socialini paslaug negaliai kompensuoti, visuomenei vis dar sunku priimti „kitokius“ žmones, tr ksta informacijos pla iajai visuomenei apie sutrikusio intelekto žmones, apie bendrijos „Viltis“ veikl . Tyrimo medžiaga bus panaudota tobulinant bendrijos „Viltis“ veikl , numatant ateities darbo gaires, siekiant efektyviau integruoti sutrikusio intelekto asmenis visuomen .

S. Šneiderien (vad. V. Vaicekauskien). SOCIALINI DARBUOTOJ KOMPETENCIJOS ANALIZ .
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 53 p.

Šiame darbe yra pristatomas socialini darbuotoj kompetencijos standartas. Tyrimo tikslas – nustatyti profesin s socialini darbuotoj kompetencijos ypatumus, sudaryti socialini darbuotoj , kurie dirba su senais žmon mis, kompetencijos standart , išanalizuoti ir vertinti j poži r profesin kompetencij .

Tyrimo dalyvavo trys grup s, kurias sudar 32 socialiniai darbuotojai, dirbantys Antavili pensionate, Utenos pensionate ir Vilniaus tremtini namuose. Visiems socialiniams darbuotojams b dinga tai, kad jie dirba su senais žmon mis. Tyrimo rezultatai parod išsilavinimo tak socialini darbuotoj profesinei kompetencijai.

A. Štuopien (vad. A. Vareikyt). SOCIALIN SPAŠALPOS GAV J , KAIP VIENOS IŠ SKURSTAN I J GRUP S, ANALIZ .
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 41 p.

Darbe apib dinamas skurdas, jo matavimas ir pagrindin s mažinimo kryptys. Be to, nagrin jami socialin s paramos ypatumai, socialin pašalpa apib dinama kaip viena iš pagrindini pinig in s paramos r ši . Tyrimo tikslas – išsiaiškinti socialin s pašalpos gav j , kaip vienos iš skurstan i žmoni grup s, ypatumus, taip pat sužinoti teikiam param ir veiksnius, turin ius takos j situacijai. Tyrimo metodas – anketin apklausa. Tyrimo dalyvavo 88 socialin s pašalpos gav jai.

Tyrimo duomenys patvirtino hipotezes, kad socialin s pašalpos gav j skai iui turi takos j turimas išsilavinimas, ir pagrindin priežastis, d l kurios prad jo gauti socialin pašalp , yra nedarbas. Hipotez , kad nepakankamas socialini pašalp gav j pajamas labiausiai lemia j nesugeb jimas prisitaikyti prie gyvenimo, nepasitvirtino. Dauguma kaltina netinkam valstyb s politik bei vietos valdži ir darbdavi veikl . Duomen analiz leidžia teigti, kad Marijampol s

miesto socialini pašalp gav j ypatumai yra jaunos šeimos, auginan ios vaikus, turimas išsilavinimas – vidurinis, pagrindinis šeim pajam šaltinis – pašalpos. Tobulinant param skurstantiesiems b tina: tobulinti socialini darbuotoj kvalifikacij , koreguoti esam socialin s pašalpos skyrimo sistem , traukti socialin s pašalpos gav jus visuomenei naudingus darbus, didinti nevyriausybin organizacij aktyvum teikiant pagalb skurstantiesiems.

J. Tamašauskien (vad. A. ep nait). DIENOS CENTRAS KAIP PAŽANGUS SUTRIKUSIO INTELEKTO ŽMONI SOCIALIN SINTEGRACIJOS B DAS.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 41 p.

Šio darbo tikslas – remiantis dienos centro „Šviesa“ patirtimi, išanalizuoti ir vertinti teikiamas socialines paslaugas sutrikusio intelekto žmon ms, atskleidžiant dienos centro pažang vaidmen ne gali j socialinei integracijai. Šiam tikslui gyvendinti buvo apklausti 83 asmenys, t. y. 54 dienos centro „Šviesa“ lankytoj t vai ir 29 darbuotojai, dirbantys su sutrikusio intelekto žmon mis.

Gauti tyrimo rezultatai patvirtino, kad dienos centras sudaro s lygas teigiamiems asmen , turin i proto negali , gyvenimo poky iams. Dienos centro „Šviesa“ teikiamas socialines paslaugas paslaug gav jai ir teik jai vertina teigiamai.

L. Trakinskien (vad. V. Gerikien). ORGANIZACIJOS „GELB KIT VAIKUS / SAVE THE CHILDREN LITHUANIA“ STRATEGINIO PLANO GAIR S.

Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 56 p.

Netrukus po Lietuvos nepriklausomyb s atk rimo tapo aišku, kad Lietuvos visuomenei reikia aktyvaus ir gyvybingo nevyriausybiniu organizacij sektoriaus. Visuomen s labai susik rusioms organizacijoms reik jo organizuoti savo veikl ir netapti pernelyg priklausomoms tiek nuo valstyb s, tiek nuo privataus sektoriaus.

Šiuolaikiniam nevyriausybiniam vadinamajam tre iajam sektoriui keliami dideli reikalavimai: skatinti pilie ius prisiimti asmenin ir bendruomenin atsakomyb už savo, savo artimiausios aplinkos ir visuomen s problemas; efektyviai (kokybiškai ir s lygiškai nebrangiai) tas problemas spr sti.

Nevyriausybini organizacij vadovai gyvendina ne tik organizacijos misij , bet patys privalo kelti savarankiškai suformuluotus tikslus ir uždavinius, numatyti organizacijos pl tros perspektyv , atstovauti organizacijai vietos ir tarptautiniu lygiu, suformuoti profesional , kurie matyt savo darbo prasm , identifikuot si su organizacija, nor t jai priklausyti, komand . Vadovams reikia vis daugiau vadybos žini .

Darbe nagrin jami strateginio planavimo klausimai, pla iau – mažai taikoma Lietuvoje strateginio planavimo metodikos SWOT analiz , pateikiama gaut apklausos duomen analiz bei numatomos strateginio plano gair s oranizacijai „Gelb kit vaikus / Save the Children Lithuania“ pl toti.

Šio darbo tikslas – atlikti organizacijos „Gelb kit vaikus / Save the Children Lithuania“ SWOT analiz panaudojant ataskait duomenis, autor s 10 met patirt vadovaujant šiai organizacijai ir pasinaudojant personalo (etatini darbuotoj profesional) anketin s apklausos duomenimis, numatyti „Gelb kit vaikus / Save the Children Lithuania“ strateginio plano penkeri met gaires. Išvada: strateginis planas suteikia galimyb numatyti organizacijos perspektyv , veiklos gaires ir konkre ius tikslus.

***O. Ulozien (vad. A. Vareikyt). PARAMOS NUKENT JUSIEMS ASMENIMS B D ANALIZ .
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 55 p.***

Ilg laik buvo nutylima apie didel dal Lietuvos gyventoj – asmenis, nukent jusius per 1939–1990 met okupacijas. Viena iš didžiausi nuo okupacij nukent jusi asmen grup yra tremtiniai, politiniai kaliniai, rezistencijos dalyviai. Atk rus Lietuvos nepriklausomyb , imta r pintis parama šiai socialinei žmoni grupei. Valstyb s parama yra teikiama vairiais b dais, jie nagrin jami autor s darbe „Paramos nukent jusiems asmenims b d analiz“.

Šiame darbe nagrin jama: valstyb s parama vairioms socialin ms žmoni grup ms; nukent jusi asmen socialin charakteristika; valstybin s programos nukent jusiems asmenims.

Daug d mesio darbe skiriama tyrimo, atlikto apklausus globos nam gyventojus, rezultatams aptarti. Jame buvo bandyta išsiaiškinti, koki valstyb s param gauna respondentai ir kaip j vertina, išsiaiškinti motyvus, atvedusius globos namus, iširti poži r gyvenimo s lygas ir savijaut globos namuose, gyventoj paslaug poreik .

***L. Urbonait (vad. J. Kašalynien). SOCIALINI PEDAGOG POREIKIS MARIJAMPOL S
BENDROJO LAVINIMO MOKYKLOSE. Vilnius: VU socialinio darbo katedra, 2002. 53 p.***

Dabar ne manoma pasiekti ger moksleivi ugdymo rezultat , nesiekiant socialin s-pedagogin s paramos moksleiviui ir jo šeimai.

Baigiamojo darbo tikslas – išanalizavus socialines, dorines ir psichologines moksleivi problemas, nustatyti socialinio pedagogo poreik Marijampol s bendrojo lavinimo mokyklose. Darbe pateikta socialinio pedagogo samprata, socialinio pedagogo funkcijos ir veiklos sritys, asmenyb s ir profesin s savyb s, socialinio pedagogo, kaip naujos specialyb s, Lietuvoje problemos. Socialinio pedagogo poreikis nagrin jamas pagal šiuos rodiklius: atlikta pedagog anketin apklausa. Tyrime dalyvavo trij mokykl 50 mokytoj – klasi aukl toj : 5-os vidurin s mokyklos – 20, 7-os vidurin s – 16, internatin s mokyklos – 14. Iš tyrimo paaišk jo, kad socialinis pedagogas labai reikalingas sprendžiant mokyklos socialines ir ugdymo problemas. Socialinio pedagogo pagalba moksleiviams, j šeimoms ir pedagogams, sprendžiant elgesio, lankomumo, užimtumo, psichologines ir daugel kit problem , yra labai reikalinga.

***B. Varankien (vad. V. Gerikien). SAVIVALDYB SIR NEVYRIAUSYBINI ORGANIZACIJ
BENDRADARBIAVIMAS MARIJAMPOL JE, TEIKIANT SOCIALINES PASLAUGAS.
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 34 p.***

Nevyriausyb in s organizacijos (NVO) gyja vis didesn reikšm teikiant socialines paslaugas. Gerinant NVO darb ir j teikiam paslaug kokyb labai svarbus yra NVO ir savivaldyb s bendradarbiavimas. Baigiamajame darbe pateikta teorin NVO analiz , savivaldyb s ir NVO Marijampol je bendradarbiavimo pagrindai, nagrin jami nevyriausyb in i organizacij ir savivaldyb s partneryst s praktiniai aspektai. Šiame darbe analizuojami anketiniai apklausos metodu atlikto tyrimo rezultatai, iš kuri išplaukia, kad Marijampol je b tina pl sti NVO ir savivaldyb s bendradarbiavim , tai leis geriau teikti kokybiškas paslaugas seniems ir ne galiems, vienišiem s žmon ms, ne galiems vaikams ir vaikams iš socialini problem turin i šeim bei rizikos grupi asmenims, rengti bendrus projektus, organizuoti socialin s pagalbos teikim , siekiant geresnio gyvenimo visiems Lietuvos pilie iams.

**M. Zablockyt (vad. L. Vasiliauskien). PAGALBA MOTERIMS, PATYRUSIOMS SMURT .
VILNIAUS MOTER NAM KRIZI CENTRO VEIKLOS ANALIZ .
Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 34 p.**

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje tvirtintos visos pagrindin s žmogaus teis s. Saugoti šias teises yra valstyb s priederm . 1995 metais Lietuvos Respublikos Seimas ratifikavo Jungtini Taut konvencij d l moter vis diskriminacijos form panaikinimo (CEDAW). Konvencija d l moter vis diskriminacijos form panaikinimo yra pagrindinis dokumentas, kuriuo visame pasaulyje vadovaujamosi tvirtinant moter teises. Demokratin je visuomen je moterys turi teis b ti saugomos nuo smurto. Valstyb ir visuomen privalo tvirtinti ši teis bei teikti param smurto aukoms. Teikiant pagalb smurto aukoms svarbus krizi centr vaidmuo. Nevyriausybin moter organizacija Vilniaus moter namai 1996 metais steig pirm krizi centr Lietuvoje. Krizi centro pagrindiniai tikslai: teikti pagalb smurt patyrusioms moterims, d ti pastangas pažaboti smurt prieš moteris šeimoje ir visuomen je; kelti smurto prieš moteris problem , rinkti ir platinti su tuo susijusi informacij bei inicijuoti pla i diskusij šia tema visuomen je; bendradarbiauti su institucijomis, su kuriomis pirmiausiai susiduria smurt ir seksualin prievart patyrusios moterys; dalyvauti mokant pareig nus, pad ti jiems sudaryti teisingas nuostatas smurto auk ir smurtautoj atžvilgiu.

**K. Zdanavi ien (vad. D. Gailien). ŽMONI SU FIZINE NEGALIA EGZISTENCIN
MOTYVACIJA. Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 46 p.**

Visuomen je paplitusi nuostata, kad žmon s, turintys fizin negali , yra kitokie: gyvena beprasm gyvenim , yra pikti, li dni, vieniši, sunkiai pakeliantys aplinkini kritiškus žvilgsnius, besig dijantys savo k no, nesugebantys myl ti ir džiaugtis. Šio darbo tikslas – nustatyti, ar fizin negalia turi takos egzistencinei motyvacijai ir suicidin ms tendencijoms.

Tyrimo metu apklausti 46 žmon s, turintys fizin negali , ir tiek pat kontrolin s grup s žmoni . Apklausiai panaudoti du klausimynai (naudojami *Assembly of European Regions* suicidinio tyrimo ir prevencijos projekte): Egzistencin s motyvacijos testas (A. Langle, 2000), kuris pagr stas V. Franklio egzistencine teorija, ir Nuostatos savižudybi atžvilgiu (E. Renberg, 1996). Pasirod , kad žmon i, turin i fizin negali , egzistencin motyvacija yra labiau poliarizuota nei sveik žmon i ir fizin negalia nesustiprina žmogaus savižudišk tendencij .

**D. Z iuvi en (vad. K. Drag nevi ius). PRIKLAUSOM NUO ALKOHOLIO ASMEN POŽI RIS
JIEMSTEIKIAM MEDIKAMENTIN IR PSICHOTERAPIN PAGALB SPRENDŽIANT
ALKOHOLIZMO PROBLEM . Vilnius: VU Socialinio darbo katedra, 2002. 46 p.**

Šiame darbe nor ta parodyti, kokie gydymo metodai si lomi priklausomiems nuo alkoholio asmenims. Atliktas kiekybinis tyrimas. Duomenys buvo renkami anketavimu. Apklausta 150 respondent . Ir medikamentiniai gydymo metodai, ir psichoterapinis gydymas padeda priklausomiems nuo alkoholio asmenims, ta iau pirmenyb teikiama psichoterapinei pagalbai.